

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

29. juni 2023*

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug og fiskeri – fælles markedsordning – forordning (EU) nr. 1308/2013 – artikel 164, stk. 1 og 4 – handelsnormer – udvidelse af en brancheaftale – aftale, der fastsætter regler, som er strengere end EU-reglerne«

I de forenede sager C-501/22 – C-504/22,

angående fire anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'Etat (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig) ved afgørelse af 22. juli 2022, indgået til Domstolen samme dag, i sagerne

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

mod

Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne D. Gratsias (refererende dommer), M. Ilešič, I. Jarukaitis og Z. Csehi,

generaladvokat: N. Emiliou

justitssekretær: A. Calot Escobar

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel) ved avocats A. Bouviala, P. Morrier, S. Pelet-Serra og A. Soualem,
- den franske regering ved G. Bain og J.-L. Carré, som befuldmægtigede,
- den græske regering ved E. Leftheriotou, M. Tassopoulou og A.- E. Vasilopoulou, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

- den ungarske regering ved ügyvéd M.Z. Fehér og R. Kissné Berta, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved M. Konstantinidis og F. Le Bot, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagerne skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 164, stk. 1 og 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT 2013, L 347, s. 671).
- 2 Anmodningerne er blevet indgivet i forbindelse med fire tvister mellem Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (brancheorganisationen for frisk frugt og grønt – Interfel) og ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire (minister for landbrug og fødevarer, Frankrig, herefter »ministeren«) vedrørende sidstnævntes afslag på fire anmodninger fra Interfel om udvidelse af de fire brancheaftaler, som Interfel havde indgået, til også at omfatte aktører, der ikke var medlem af Interfel.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 1234/2007

- 3 Artikel 125a, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT 2007, L 299, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 361/2008 af 14. april 2008 (EUT 2008, L 121, s. 1) (herefter »forordning nr. 1234/2007«), foreskrev:

»Frugt- og grøntsagsproducentorganisationens vedtægter forpligter bl.a. de tilsluttede producenter til:

- a) at følge de regler, producentorganisationen har vedtaget for indberetning af produktionsdata og for produktion, afsætning og miljøbeskyttelse

[...]«

4 Denne forordnings artikel 125f, stk. 1, bestemte som følger:

»Såfremt en frugt- og grøntsagsproducentorganisation, der udøver sin virksomhed i et bestemt økonomisk område, anses for at være repræsentativ for produktionen og producenterne af et givet produkt i dette område, kan den pågældende medlemsstat efter anmodning fra producentorganisationen forpligte de producenter, der er etableret i området, og som ikke er medlem af producentorganisationen, til at følge:

a) de regler, der er omhandlet i artikel 125a, stk. 1, litra a)

[...]

Første afsnit finder anvendelse, forudsat at reglerne:

[...]

b) er anført på den udtømmende liste i bilag XVIa

[...]«

5 Den nævnte forordnings artikel 125l bestemte:

»1. Hvis en brancheorganisation, der udøver sin virksomhed i et eller flere områder i en medlemsstat, anses for at være repræsentativ for produktionen eller forarbejdningen af eller handelen med et givet produkt, kan den pågældende medlemsstat efter anmodning fra brancheorganisationen i en begrænset periode gøre nogle af de aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, som der er opnået enighed om inden for organisationen, bindende for andre erhvervsdrivende, der er etableret i det eller de pågældende områder, uanset om de er selvstændige eller sammenslutninger, som ikke er medlemmer af organisationen.

[...]

3. De regler, hvis anvendelsesområde der kan ansøges om udvidelse af:

a) skal have et af følgende mål:

[...]

iv) regler for afsætning

[...]

4. De regler, der er nævnt i stk. 3, litra a), nr. [...] iv) [...], må ikke afvige fra reglerne i bilag XVIa.
[...]«

6 Bilag XVIa til samme forordning med overskriften »Udtømmende liste over regler, der kan udvides til at omfatte producenter, der ikke er medlemmer, jf. artikel 125f og 125l«, indeholdt et punkt 3 med følgende ordlyd:

»3. Afsætningsregler

- a) overholdelse af datoer, der er fastsat for høstens begyndelse, og overholdelse af afsætnings tidsmæssige fordeling
- b) overholdelse af minimumskriterier for kvalitet og størrelse
- c) overholdelse af regler om klargøring, præsentation, emballering og mærkning i første afsætningsled
- d) angivelse af produktets oprindelse«.

Forordning nr. 1308/2013

7 I henhold til artikel 230, stk. 1, i forordning nr. 1308/2013 ophævede denne forordning nr. 1234/2007 med virkning fra den 1. januar 2014.

8 132. og 134. betragtning til forordning nr. 1308/2013 har følgende ordlyd:

»(132) Brancheorganisationer kan spille en vigtig rolle, idet de åbner mulighed for dialog mellem aktører i forsyningskæden, fremmer bedste praksis og gør markedet mere gennemsigtigt.

[...]

(134) Eksisterende bestemmelser i adskillige sektorer, der styrker producentorganisationerne, sammenslutninger deraf og brancheorganisationer ved under visse omstændigheder at tillade medlemsstaterne at udvide visse regler i sådanne organisationers område til at gælde aktører, der ikke er medlemmer, har vist sig at være effektive og bør harmoniseres, strømlines og udvides til at gælde for alle sektorer.«

9 Denne forordnings del II med overskriften »Det indre marked« indeholder et afsnit II med overskriften »Regler for afsætning og producentorganisationer«. Dette afsnits kapitel I med overskriften »Afsætningsregler« indeholder en afdeling 1 med overskriften »Handelsnormer«, som indeholder en underafdeling 2 med overskriften »Sektor- eller produktspecifikke handelsnormer«, som bl.a. omfatter den nævnte forordnings artikel 74-76.

10 Samme forordnings artikel 74 med overskriften »Generelt princip« bestemmer:

»De produkter, som der i overensstemmelse med denne afdeling er fastsat sektor- eller produktspecifikke handelsnormer for, må kun afsættes i [Den Europæiske Union], hvis de overholder disse normer.«

11 Artikel 75 i forordning nr. 1308/2013 med overskriften »Fastsættelse og indhold« bestemmer:

»1. Handelsnormer kan finde anvendelse på en eller flere af følgende sektorer og et eller flere af følgende produkter:

[...]

b) frugt og grøntsager

c) produkter af forarbejdede frugter og grøntsager

[...]

3. [...] handelsnormerne omhandlet i stk. 1 [kan] vedrøre et eller flere af følgende krav [...]:

[...]

b) klassifikationskriterier som f.eks. klasseinddeling, vægt, størrelsessortering, alder og kategori

[...]«

12 Forordningens artikel 76 med overskriften »Yderligere afsætningskrav for produkter i frugt- og grøntsagssektoren« foreskriver:

»1. Når det er relevant for de gældende handelsnormer i artikel 75, gælder det endvidere, at produkter i frugt-/og grøntsagssektoren, som skal sælges friske til forbrugeren, kun må afsættes, hvis de er af sund, sædvanlig handelskvalitet, og hvis oprindelseslandet er angivet.

2. De handelsnormer, der er nævnt i stk. 1, samt enhver handelsnorm for frugt- og grøntsagssektoren, der er fastlagt i henhold til denne underafdeling, finder anvendelse i alle afsætningsled, herunder import og eksport, og kan omfatte kvalitet, kategorisering, vægt, størrelse, indpakning, emballering, opbevaring, transport, præsentation og markedsføring.

3. Indehaveren af produkter fra frugt- og grøntsagssektoren, som der er fastsat handelsnormer for, må kun frembyde sådanne produkter eller udbyde dem til salg eller levere eller afsætte dem på en hvilken som helst måde inden for Unionen, såfremt de er i overensstemmelse med disse normer, og de er ansvarlige for at sikre en sådan overensstemmelse.

4. Med henblik på at sikre den korrekte anvendelse af de i denne artikels stk. 1 omhandlede krav og for at tage hensyn til visse særlige situationer, tillægges [Europa-]Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 227 vedrørende visse undtagelser fra denne artikel, der er nødvendige for en korrekt anvendelse heraf.«

13 Afsnit II i del II i forordning nr. 1308/2013 indeholder et kapitel III med overskriften »Producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer og brancheorganisationer«. Dette kapitel III indeholder en afdeling 3 med overskriften »Udvidelse af regler og obligatoriske bidrag«, der omfatter forordningens artikel 164 med overskriften »Udvidelse af regler«, der har følgende ordlyd:

»1. Hvis en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, der udøver sin virksomhed i et eller flere bestemte områder i en medlemsstat, anses for at være repræsentativ for produktionen af, forarbejdningen af eller handelen med et givet produkt, kan den pågældende medlemsstat efter anmodning fra den pågældende organisation i en begrænset periode gøre nogle af de aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, som der er opnået enighed om i organisationen, bindende for andre aktører, der udøver virksomhed i det eller de pågældende økonomiske områder, uanset om de er selvstændige eller sammenslutninger, og som ikke er medlem af organisationen eller sammenslutningen.

[...]

4. De regler, for hvilke der kan ansøges om udvidelse af reglernes anvendelsesområde til at omfatte andre aktører, jf. stk. 1, skal have et af følgende mål:

- a) indberetning af produktionsdata og markedsforhold
- b) strengere produktionsregler end dem, der er fastsat i EU-reglerne og de nationale regler
- c) udarbejdelse af standardkontrakter, som er i overensstemmelse med EU-reglerne
- d) afsætning
- e) miljøbeskyttelse
- f) foranstaltninger til salgsfremme og bedre udnyttelse af produktionen
- g) foranstaltninger til beskyttelse af økologisk landbrug, oprindelsesbetegnelser, kvalitetsmærker og geografiske betegnelser
- h) forskning med henblik på at øge produkternes værdi, bl.a. gennem nye anvendelsesformål, som ikke indebærer en risiko for folkesundheden
- i) undersøgelser til forbedring af produktkvaliteten
- j) forskning, navnlig i dyrkningsmetoder, der gør det muligt at begrænse anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler og veterinærlægemidler og sikrer, at jorden beskyttes og miljøet beskyttes eller forbedres
- k) fastlæggelse af minimumskvaliteter og -standarder for emballering og præsentation
- l) brug af certificerede frø og kontrol af produktkvaliteten
- m) dyresundhed, plantesundhed eller fødevarerikkerhed
- n) forvaltningen af biprodukter.

Disse regler må ikke skade andre producenter i den pågældende medlemsstat eller i Unionen og må ikke have nogen af de virkninger, der er nævnt i artikel 210, stk. 4, eller på anden måde være uforenelige med gældende EU-lovgivning eller nationale regler.

[...]«

- 14 Samme forordnings artikel 210 med overskriften »Aftaler og samordnet praksis i anerkendte brancheorganisationer« bestemmer i stk. 4:

»Aftaler, afgørelser og samordnet praksis erklæres under alle omstændigheder for uforenelige med EU-reglerne, hvis de:

- a) på nogen måde kan medføre en opdeling af markederne i Unionen

- b) kan påvirke markedsordningens tilfredsstillende funktion
 - c) kan skabe konkurrenceforvridninger, som ikke er absolut nødvendige for at nå de mål for den fælles landbrugspolitik, der tilsigtes med brancheorganisationens aktiviteter
 - d) medfører fastsættelse af priser eller kvoter
 - e) kan skabe forskelsbehandling eller udelukke konkurrence for så vidt angår en væsentlig del af de pågældende produkter.«
- 15 I henhold til artikel 230, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013 gælder henvisninger til forordning nr. 1234/2007 som henvisninger til bl.a. forordning nr. 1308/2013 og læses efter sammenligningstabellen i bilag XIV til sidstnævnte forordning. Det fremgår af denne sammenligningstabel, at artikel 113, stk. 1, i forordning nr. 1234/2007 svarer til artikel 75, stk. 1, litra a)-e), og artikel 75, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013, og at artikel 113a, stk. 1-3, i forordning nr. 1234/2007 svarer til artikel 76 i forordning nr. 1308/2013. Ifølge den nævnte sammenligningstabel svarer artikel 125f og 125l i forordning nr. 1234/2007 til artikel 164 i forordning nr. 1308/2013.

Gennemførelsesforordning nr. 543/2011

- 16 Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 af 7. juni 2011 om nærmere bestemmelser for anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager (EUT 2011, L 157, s. 1), som ændret ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/428 af 12. juli 2018 (EUT 2019, L 75, s. 1) (herefter »gennemførelsesforordning nr. 543/2011«), fastsætter i artikel 3, stk. 1 og 2:

»1. Kravene i artikel 113a, stk. 1, i [forordning nr. 1234/2007] betragtes som den generelle handelsnorm. De nærmere oplysninger om den generelle handelsnorm findes i del A i bilag I til nærværende forordning.

Frugt og grøntsager, der ikke er omfattet af en særlig handelsnorm, skal være i overensstemmelse med den generelle handelsnorm. Hvis indehaveren kan påvise, at produkterne er i overensstemmelse med gældende normer vedtaget af De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (UNECE), betragtes produkterne som værende i overensstemmelse med den generelle handelsnorm.

2. De særlige handelsnormer, der er omhandlet i artikel 113, stk. 1, litra b), i [forordning nr. 1234/2007], er anført i del B i bilag I til nærværende forordning, for følgende produkter:

a) æbler

[...]

c) kiwifrugter

[...]

e) ferskner og nektariner

[...]«

- 17 Del A i bilag I til denne gennemførelsesforordning har overskriften »Generel handelsnorm« og indeholder afsnit om »[m]indstekrav«, »[m]indstekrav til modenhed«, »[t]olerancer« og »[m]ærkning«.
- 18 Del B i dette bilag med overskriften »Særlige handelsnormer« indeholder en del 1, der for sit vedkommende har overskriften »Handelsnorm for æbler«, hvis punkt III, der har overskriften »Bestemmelser vedrørende størrelsessortering« bestemmer:

»Størrelsen bestemmes efter den største diameter i tværsnit eller efter vægt.

[...]

For at sikre ensartet størrelse må forskellen mellem produkter i samme kolli:

a) for frugter, der størrelsessorteres efter diameter, ikke overstige:

- 5 mm for frugter i klasse »Ekstra« og frugter i klasse I og II, der er lag- og rækkepakket. Er der tale om æbler af sorterne Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) og Horneburger, kan forskellen i diameter dog være på op til 10 mm, og
- 10 mm for frugter i klasse I, der er pakket i salgsemballager eller løst i kolliet. For æbler af sorterne Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) og Horneburger kan forskellen i diameter dog være på op til 20 mm.

b) for frugter, der størrelsessorteres efter vægt, ikke overstige:

- for frugter i klasse »Ekstra« og frugter i klasse I og II, der er lag- og rækkepakket:

Interval (g)	Vægtforskel (g)
70-90	15 g
91-135	20 g
136-200	30 g
201-300	40 g
> 300	50 g

- for frugter i klasse I, der er pakket i salgsemballager eller løst i kolliet.

Interval (g)	Ensartethed (g)
70-135	35
136-300	70
> 300	100

Der er ikke fastsat krav om ensartethed for frugter i klasse II, der er pakket i salgsemballager eller løst i kolliet.

Sorter af miniatureæbler mærket med »M« i tillægget til denne norm er fritaget for bestemmelserne om størrelse. Disse miniaturesorter skal have en Brix-værdi [beregnet som beskrevet i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) vejledning om objektive test] på mindst 12°.«

- 19 Del B i det nævnte bilag indeholder også en del 3 med overskriften »Handelsnorm for kiwier«, hvis punkt II, B, der for sit vedkommende har overskriften »Mindstekrav til modenhed«, bestemmer:

»Kiwierne skal være tilstrækkeligt udviklede og modne.

Med henblik herpå skal frugterne ved emballeringen have nået en modningsgrad på mindst 6,2° Brix [beregnet som beskrevet i OECD-vejledningen om objektive test] eller et tørstofindhold på gennemsnitligt 15%, således at de når op på 9,5° Brix [beregnet som beskrevet i OECD-vejledningen om objektive test] i begyndelsen af distributionskæden.«

- 20 Denne del B indeholder ligeledes del 5 med overskriften »Handelsnorm for ferskner og nektariner«, hvis punkt III med overskriften »Bestemmelser vedrørende størrelsessortering« foreskriver:

»[...]

Mindstestørrelsen er:

- 56 mm eller 85 g i klasse »Ekstra«
- 51 mm eller 65 g i klasse I og II.

Frugter på under 56 mm eller 85 g afsættes dog ikke fra [den] 1. juli til [den] 31. oktober (nordlige halvkugle) og fra [den] 1. januar til [den] 30. april (sydlige halvkugle).

[...]«

Folkeretten

- 21 UNECE blev oprettet i 1947 ved resolution 36 (IV) af 28. marts 1947 fra De Forenede Nationers (FN's) Økonomiske og Sociale Råd (Ecosoc). Det omfatter i øjeblikket 56 lande fra Europa (herunder alle Unionens medlemsstater), Fællesskabet af Uafhængige Stater og Nordamerika. Eftersom Unionen ikke er medlem af De Forenede Nationer, er den heller ikke medlem af UNECE. Den deltager derimod i UNECE som observatør.
- 22 UNECE omfatter Arbejdsgruppen for Fastsettelse af Kvalitetsnormer for Landbrugsprodukter, som har vedtaget handelsnormen UNECE FFV-15 om markedsføring og kontrol af agurkers handelskvalitet. Denne handelsnorm i den affattelse, der følger af dens udgave af 2017, der finder anvendelse på tvisterne i hovedsagen, bestemmer i punkt III med overskriften »Bestemmelser vedrørende størrelsessortering«:

»Størrelsen fastlægges ved vægten eller kombinationen af diameter og længde.

Det er obligatorisk at sikre en ensartet størrelse for klasse »Extra« og klasse I.

En af de følgende to muligheder skal anvendes for at sikre, at agurker i samme emballage har ensartet størrelse:

(a) Størrelsessortering efter vægt

Vægtintervallet må ikke overstige:

150 g, når den mindste agurk vejer mindst 400 g

100 g, når den mindste agurk vejer mellem 180 og 400 g

Agurker, der vejer mindre end 180 g, skal have en rimeligt ensartet vægt.

(b) Størrelsessortering med længde og diameter

Længdeintervallet må ikke overstige 5 cm, og agurkerne skal have en rimeligt ensartet diameter.«

Fransk ret

23 Artikel L. 632-2-1, andet afsnit, i code rural et de la pêche maritime (lov om landbrug og havfiskeri) foreskriver:

»[Brancheorganisationerne] kan inden for rammerne af brancheaftaler fastsætte standardkontrakter, som de kan anmode den administrative myndighed om at udvide, og som omfatter modelskabeloner [...] samt bestemmelser om foranstaltninger til mængderegulering med henblik på at tilpasse udbuddet til efterspørgslen. [...]«

24 I lovens artikel L. 632-3 hedder det:

»Aftaler, der indgås inden for rammerne af en anerkendt brancheorganisation, kan helt eller delvist udvides af den kompetente administrative myndighed for en afgrænset periode, når de fastsætter fælles foranstaltninger eller foranstaltninger, der tjener en fælles interesse i overensstemmelse med almenhedens interesser og er forenelige med EU-retten.«

25 Den nævnte lovs artikel L. 632-4 har følgende ordlyd:

»[...]

Udvidelsen af aftaler [indgået inden for rammerne af en anerkendt brancheorganisation] er ligeledes betinget af, at de betingelser, der er fastsat i den for disse aftaler gældende EU-ret, overholdes.

[...]

Når der træffes afgørelse om udvidelsen, er de således fastsatte foranstaltninger obligatoriske for alle medlemmer af de erhverv, der udgør denne brancheorganisation.

[...]«

Twisterne i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

Sag C-501/22

- 26 Interfel er en brancheorganisation inden for landbruget, der er anerkendt på grundlag af artikel L. 632-1 i code rural et de la pêche maritime (lov om landbrug og havfiskeri). Den 10. juni 2020 indgik Interfel en brancheaftale med titlen »Ferskner-nektariner-størrelsessortering« vedrørende produktionsårene 2021-2023 (herefter »fersken-nektarin-aftalen«), som bl.a. fastsætter et forbud mod markedsføring af små ferskner og nektariner (D-størrelse) i hele den pågældende afsætningsperiode. Brancheorganisationen anmodede ministeren om at udvide denne brancheaftale til at omfatte andre aktører og begrundede en sådan anmodning med ønsket om at sikre kvaliteten af de frugter, der blev solgt til forbrugerne.
- 27 Ved afgørelse af 7. september 2020 gav ministeren afslag på denne anmodning. Interfel har anlagt sag ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig) med påstand om annullation af denne afgørelse.
- 28 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har anført, at det i fersken-nektarin-aftalen er fastsat, at ferskner og nektariner produceret i Frankrig og beregnet til afsætning på det franske marked og til eksport er omfattet af en mindstestørrelse på 56 mm eller 85 g på alle trin af afsætningen og i hele det pågældende produktionsår. Sådanne bestemmelser er imidlertid strengere end bestemmelserne i del B, del 5, punkt III, i bilag I til gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 29 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har tilføjet, at Interfel bl.a. har fremsat et anbringende om, at ministeren ikke lovligt kunne afvise at udvide fersken-nektarin-aftalen til at også omfatte andre aktører. Ifølge Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) kræver undersøgelsen af dette anbringende en besvarelse af spørgsmålet om, hvorvidt artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at bestemmelsen tillader, at brancheaftaler, der fastsætter strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, udvides til at omfatte andre aktører, ikke blot hvad angår »produktionsregler« som omhandlet i dette stk. 4, litra b), men også hvad angår alle de regler, der vedrører et eller flere af de i litra a) og c)-n) i nævnte stk. 4 omhandlede mål, og navnlig af spørgsmålet om, hvorvidt denne bestemmelse tillader, at der i form af en brancheaftale vedtages regler for afsætning af frugt eller grøntsager i en given kategori, som er strengere end dem, der er fastsat i EU-reglerne, og at disse regler udvides til at omfatte alle aktører.
- 30 På denne baggrund har Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »Skal artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013] fortolkes således, at denne bestemmelse ikke alene tillader udvidelse af brancheaftaler om strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, på området for »produktionsregler«, jf. denne artikels [stk. 4,] litra b), men også på samtlige andre områder, der er nævnt i [...] litra a) og litra c)-n), [i dette stk. 4] for hvilke det heri er bestemt, at der kan ansøges om udvidelse af en brancheaftale, og navnlig hvis denne artikel, idet EU-reglerne fastsætter afsætningsregler for en given kategori af frugt eller grøntsager, tillader vedtagelse af strengere regler i form af en brancheaftale og udvidelse heraf til at omfatte samtlige aktører[?]

Sag C-502/22

- 31 Den 10. juni 2020 indgik Interfel en brancheaftale med titlen »Lange eller hollandske agurker« vedrørende produktionsårene 2021-2023 (herefter »agurkeaftalen«). Interfel anmodede ministeren om at udvide denne brancheaftale til også at omfatte andre aktører, idet Interfel begrundede en sådan anmodning med et ønske om at sikre kvaliteten af agurker, der blev solgt til forbrugerne.
- 32 Ved afgørelse af 7. september 2020 gav ministeren afslag på denne anmodning. Interfel har anlagt sag ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) med påstand om annullation af denne afgørelse.
- 33 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har anført, at det fremgår af agurkeaftalen, at størrelsen af de agurker, der produceres i det franske hovedland og sælges som klasse »extra« eller I, alene fastlægges ved vægten uden henvisning til nogen som helst størrelsesskala for diameter og længde, at deres mindstevægt er 250g, og at en ensartet størrelssortering er obligatorisk for agurker i klasse »extra« eller I, idet kun varer i samme klasse ifølge den definerede størrelssorteringsskala må pakkes i samme emballage. Ifølge Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) er sådanne bestemmelser strengere end dem, der følger dels af den generelle handelsnorm som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 543/2011, som ikke nævner nogen regel om størrelssortering af produkter, dels af handelsnormen UNECE FFV-15 om certificering, markedsføring og kontrol af agurkers handelskvalitet.
- 34 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har tilføjet, at Interfel bl.a. har fremsat et anbringende om, at ministeren ikke lovligt kunne afslå at udvide agurkeaftalen til også at omfatte andre aktører. Ifølge Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) kræver undersøgelsen af dette anbringende en besvarelse af spørgsmålet om, hvorvidt artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at bestemmelsen for det første tillader, at brancheaftaler, der fastsætter strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, udvides til også at omfatte andre aktører, ikke blot hvad angår »produktionsregler« som omhandlet i dette stk. 4, litra b), men også hvad angår alle de regler, der vedrører et eller flere af de i litra a) og c)-n) i nævnte stk. 4 omhandlede mål, og at bestemmelsen for det andet – i mangel af specifikke regler for en given kategori af frugt eller grøntsager i henhold til EU-retten, tillader, at sådanne aftaler, der fastsætter strengere regler end dem, der er fastsat i de gældende handelsnormer, som er vedtaget af UNECE, udvides til at omfatte andre aktører.
- 35 På denne baggrund har Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013] [...] fortolkes således, at denne bestemmelse ikke alene tillader udvidelse af brancheaftaler om strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, på området for »produktionsregler«, jf. denne artikels [stk. 4,] litra b), men også på samtlige andre områder, der er nævnt i [samme stykkes] litra a) og litra c)-n), for hvilke det heri er bestemt, at der kan ansøges om udvidelse af en brancheaftale[?]
 - 2) Skal artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013] i mangel af specifikke EU-regler for en given kategori af frugt eller grøntsager fortolkes således, at denne bestemmelse tillader udvidelse af brancheaftaler om strengere regler end de gældende handelsnormer, der er vedtaget af [UNECE], hvortil EU-retten henviser[?]

Sag C-503/22

- 36 Den 10. juni 2020 indgik Interfel en brancheaftale med titlen »Æbler – størrelse efter vægt« vedrørende produktionsårene 2021-2023 (herefter »æbleaftalen«). Brancheorganisationen anmodede ministeren om at udvide denne brancheaftale til også at omfatte andre aktører og begrundede en sådan anmodning med ønsket om at sikre kvaliteten af de frugter, der blev solgt til forbrugerne.
- 37 Ved afgørelse af 20. november 2020 gav ministeren afslag på denne anmodning. Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har anført, at denne afgørelse af 20. november 2020 skal anses for at være en afgørelse om tilbagetrækning af afgørelsen om godkendelse af Interfels anmodning om udvidelse, der i henhold til artikel L. 632-4 i code rural et de la pêche maritime (lov om landbrug og havfiskeri) anses for at være truffet, når der ikke er truffet en udtrykkelig afgørelse om den nævnte anmodning om udvidelse ved udløbet af den fastsatte frist for behandling, som var blevet forlænget til den 7. november 2020. Interfel har anlagt sag ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) med påstand om annulation af den nævnte afgørelse af 20. november 2020.
- 38 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har anført, at æbleaftalen for det første fastsætter en størrelsessortering alene efter vægt, hvorved den størrelsessortering efter diameter, der er fastsat i del B, del 1, punkt III, i bilag I til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, udelukkes, og for det andet fastsætter, at æbler i klasse I og II, der er lag- og rækkepakket i samme kolli, skal overholde et af de 14 størrelsesintervaller, der er fastsat i aftalen, og at æbler i klasse I, der er pakket løst i samme emballage, skal overholde de fastsatte otte størrelsesintervaller, der er nævnt i aftalen, idet disse intervaller er smallere end dem, der er fastsat i del B, del 1, punkt III, i bilag I til gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 39 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har tilføjet, at Interfel bl.a. har fremsat et anbringende om, at ministeren ikke lovligt kunne trække sin afgørelse om godkendelse af anmodningen om udvidelse af æbleaftalen til også at omfatte andre aktører tilbage. Ifølge Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) kræver undersøgelsen af dette anbringende en besvarelse af spørgsmålet om, hvorvidt artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at bestemmelsen tillader, at brancheaftaler, der fastsætter strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, udvides til at omfatte andre aktører, ikke blot hvad angår »produktionsregler« som omhandlet i dette stk. 4, litra b), men også hvad angår alle de regler, der vedrører et eller flere af de i litra a) og c)-n) i nævnte stk. 4 omhandlede mål. Såfremt det foregående spørgsmål besvares forskelligt, alt efter om der er tale om »afsætningsregler« som omhandlet i stk. 4, litra d), eller »minimumsstandarder for emballering og produktion« som omhandlet i stk. 4, litra k), ønsker Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) oplyst, hvorvidt fastsættelsen af størrelsesintervaller for at sikre ensartede varer i samme kolli henhører under disse regler eller disse standarder.
- 40 På denne baggrund har Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) [Skal] artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013] [...] fortolkes således, at denne bestemmelse ikke alene tillader udvidelse af brancheaftaler om strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, på området for »produktionsregler«, jf. denne artikels [stk. 4,] litra b), men også på samtlige andre områder, der er nævnt i [i samme stykkes] litra a) og litra c)-n), for hvilke det heri er bestemt, at der kan ansøges om udvidelse af en brancheaftale, og navnlig hvis

denne artikel, idet EU-reglerne fastsætter regler om [afsætning og emballering] [...] for en given kategori af frugt eller grøntsager, tillader vedtagelse af strengere regler i form af en brancheaftale og udvidelse heraf til at omfatte samtlige aktører[?]

- 2) [Såfremt] det foregående spørgsmål [skal] besvares forskelligt, alt efter om der er tale om de i denne artikels [stk. 4,] litra d), nævnte »[afsætning]sregler« eller de i [samme stykkes] litra k) nævnte »minimumsstandarder for emballering og produktion«, [henhører] fastsættelsen af størrelsesintervaller for at sikre ensartede varer i samme kolli [da] under [afsætning]sreglerne eller emballeringsstandarderne[?]

Sag C-504/22

- 41 Den 10. juni 2020 indgik Interfel en brancheaftale med titlen »Kiwi Hayward – høst- og afsætningsdato – modenhed« vedrørende produktionsårene 2021-2023 (herefter »kiwiaftalen«). Interfel anmodede ministeren om at udvide denne brancheaftale til også at omfatte andre aktører og begrundede en sådan anmodning med ønsket om at sikre kvaliteten af de frugter, der blev solgt til forbrugerne.
- 42 Ved afgørelse af 22. oktober 2020 gav ministeren afslag på denne anmodning. Interfel har anlagt sag ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) med påstand om annullation af denne afgørelse.
- 43 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har anført, at kiwiaftalen bestemmer, at kiwier af Hayward-sorten (kultivaren) af arten *Actinidia deliciosa*, der er produceret i Frankrig, ikke må høstes før den 10. oktober og afsættes i Frankrig før den 6. november. Sådanne bestemmelser er strengere end de bestemmelser, der er fastsat i del B, del 3, punkt II, afsnit B, i bilag I til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som ud over minimumskrav med hensyn til modenhed ikke fastsætter nogen betingelser vedrørende høst- og afsætningsdato.
- 44 Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har tilføjet, at Interfel bl.a. har fremsat et anbringende om, at ministeren ikke lovligt kunne afvise at udvide kiwiaftalen til også at omfatte andre aktører. Ifølge Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) kræver undersøgelsen af dette anbringende en besvarelse af spørgsmålet om, hvorvidt artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013 for det første skal fortolkes således, at bestemmelsen tillader, at brancheaftaler, der fastsætter strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, udvides til at omfatte andre aktører, ikke blot hvad angår »produktionsregler« som omhandlet i litra b) i dette stk. 4, men også hvad angår alle de regler, der vedrører et eller flere af de i litra a) og c)-n) i nævnte stk. 4 omhandlede mål, udvides til at omfatte andre aktører, og for det andet, om fastsættelsen af dels høstdatoerne, dels datoerne for afsætningen er omfattet af anvendelsen af regler, der kan fastsættes ved brancheaftale og udvides i overensstemmelse med artikel 164 i forordning nr. 1308/2013, og i bekræftende fald, om fastsættelsen af sådanne datoer er omfattet af anvendelsen af »produktionsreglerne« som omhandlet i samme stk. 4, litra b), eller, som tidligere fastsat i bilag XVIa til forordning nr. 1234/2007, af anvendelsen af »afsætningsregler«.

- 45 På denne baggrund har Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013] [...] fortolkes således, at denne bestemmelse ikke alene tillader udvidelse af brancheaftaler om strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, på området for »produktionsregler«, jf. denne artikels [stk. 4,] litra b), men også på samtlige områder, der er nævnt i [i samme stykkes] litra a) og litra c)-n), for hvilke det heri er bestemt, at der kan ansøges om udvidelse af en brancheaftale[?]
 - 2) [Henhører] fastsættelsen af dels høstdatoerne, dels afsætningsdatoerne [...] under regler, der kan fastsættes via brancheaftaler og udvides på grundlag af artikel 164 i [forordning nr. 1308/2013], og [enhører] fastsættelsen af sådanne datoer for høst og afsætning [i givet fald] under de i denne artikels [stk. 4, litra b),] omhandlede »produktionsregler« eller reglerne – som tidligere var fastsat i bilag XVIa til [forordning nr. 1234/2007] – om »afsætning«, der nu er omhandlet i samme artikels [stk. 4,] litra d)[?]
- 46 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 9. september 2022 er sagerne C-501/22 – C-504/22 blevet forenet med henblik på retsforhandlingernes skriftlige og mundtlige del samt dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål i sag C-504/22

- 47 Med det andet spørgsmål i sag C-504/22, som skal behandles først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 164 i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at fastsættelse ved aftale, vedtagelse eller samordnet praksis vedtaget inden for rammerne af en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation af høst- eller afsætningsdatoer for et landbrugsprodukt henhører under anvendelsen af denne artikel.
- 48 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at i overensstemmelse med punkt 3, litra a), i bilag XVIa til forordning nr. 1234/2007 var de datoer, der var fastsat for høstens begyndelse, og afsætningens tidsmæssige fordeling i henhold til afsætningsreglerne opført på den udtømmende liste over regler, der kunne udvides til at omfatte producenter, der ikke var medlem af en brancheorganisation i henhold til denne forordnings artikel 125f og 125l. Disse artikler svarer ifølge artikel 230 i forordning nr. 1308/2013 til denne forordnings artikel 164.
- 49 Desuden ophævede denne artikel 230 ved sit stk. 1 bilag XVIa til forordning nr. 1234/2007. Artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013 bestemmer, at de regler, for hvilke der kan ansøges om udvidelse af reglernes anvendelsesområde til at omfatte andre aktører, vedrører et af de i dette stykke nævnte mål, herunder afsætning. Sidstnævnte forordning indeholder imidlertid ikke en bestemmelse, der svarer til punkt 3 i nævnte bilag, og som indeholder en udtømmende liste over afsætningsregler, der kan udvides til at omfatte andre aktører. Under disse omstændigheder må det antages, at forordning nr. 1308/2013 sigter til afsætning i bred forstand.

- 50 Det følger heraf, at EU-lovgiver ved ikke i henhold til forordning nr. 1308/2013 at anføre en udtømmende liste over afsætningsregler, der kan udvides til at omfatte aktører, der ikke er medlem, under alle omstændigheder ikke i denne henseende har haft til hensigt at begrænse rækkevidden af denne forordnings artikel 164 i forhold til rækkevidden af de tilsvarende bestemmelser i forordning nr. 1234/2007, som den ophævede.
- 51 Det andet spørgsmål i sag C-504/22 skal derfor besvares med, at artikel 164 i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at fastsættelse ved aftale, vedtagelse eller samordnet praksis vedtaget inden for rammerne af en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation af høst- eller afsætningsdatoer for et landbrugsprodukt henhører under anvendelsen af denne artikel.

Om spørgsmålene i sagerne C-501/22 og C-502/22 samt det første spørgsmål i henholdsvis sag C-503/22 og i sag C-504/22

- 52 Med spørgsmålet i sag C-501/22, med spørgsmålene i sag C-502/22 og med det første spørgsmål i henholdsvis sag C-503/22 og i sag C-504/22, som behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 164, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at en medlemsstat efter anmodning fra en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, der udøver sin virksomhed i et eller flere bestemte områder i denne medlemsstat og anses for at være repræsentativ for produktionen, afsætningen eller forarbejdningen af et givet produkt, kan gøre visse aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, som der er opnået enighed om i den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, bindende for andre aktører, der udøver virksomhed i disse bestemte områder, og som ikke er medlem af den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, når de regler, der er fastsat i de pågældende aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, og som vedrører et eller flere af de i denne artikels stk. 4, litra a) og c)-n), nævnte mål, er strengere end dem, der er fastsat i EU-reglerne eller i de normer, der er vedtaget af UNECE.
- 53 I henhold til Domstolens faste praksis skal der med henblik på fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den lovgivning, som den nævnte bestemmelse er en del af (dom af 28.10.2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Udlevering og ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 Det fremgår i øvrigt ligeledes af fast retspraksis, at såfremt en EU-retlig bestemmelse kan fortolkes på flere måder, skal den fortolkning, som kan sikre bestemmelsens effektive virkning, foretrækkes (dom af 7.3.2018, Cristal Union, C-31/17, EU:C:2018:168, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 55 I det foreliggende tilfælde skal det fastslås, at selv om ordlyden af artikel 164, stk. 4, litra a) og c)-n), i forordning nr. 1308/2013 til forskel fra ordlyden af denne forordnings artikel 164, stk. 4, litra b), ikke omfatter regler, der er »strengere end dem, der er fastsat i EU-reglerne og de nationale regler«, udelukker sidstnævnte ordlyd dog ikke udtrykkeligt muligheden for, at strengere regler end dem, der er fastsat i EU-reglerne, kan udvides til at omfatte at andre aktører.

- 56 Hvad angår den sammenhæng, hvori artikel 164, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1308/2013 indgår, bemærkes, at denne artikel 164, der er indeholdt i denne forordnings afdeling 3, kapitel III, med overskriften »Udvidelse af regler og obligatoriske bidrag«, udgør et grundlag, der gør det muligt at udvide visse regler, der er vedtaget af en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, til at omfatte aktører, der ikke er medlem af den pågældende organisation. En sådan mulighed for udvidelse skal forstås i lyset af denne forordnings artikel 74, hvorefter de produkter, som der er fastsat sektor- eller produktspecifikke handelsnormer for, kun må afsættes i Unionen, hvis de overholder disse normer.
- 57 Det følger således af denne artikel 74, at enhver aktør, uanset om denne er medlem af en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, er forpligtet til at overholde de regler, der er fastsat i de nævnte normer, for at kunne afsætte sine produkter.
- 58 Følgelig ville bestemmelserne i artikel 164, stk. 4, litra a) og c)-n), i forordning nr. 1308/2013 miste deres effektive virkning, hvis en medlemsstat ikke kunne gøre regler, der er fastsat i en aftale som den, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, bindende, og som går videre end de regler, der allerede gælder i henhold til de handelsnormer, der finder anvendelse i henhold til EU-reglerne.
- 59 En sådan fortolkning er i øvrigt i overensstemmelse med de formål, der er anført i 132. og 134. betragtning til forordning nr. 1308/2013. Som det fremgår af førstnævnte, kan brancheorganisationer spille en vigtig rolle, idet de åbner mulighed for dialog mellem aktører i forsyningskæden, fremmer bedste praksis og gør markedet mere gennemsigtigt. Som det fremgår af den sidstnævnte betragtning hertil, fandt EU-lovgiver, at de eksisterende bestemmelser i adskillige sektorer, der styrker producentorganisationerne, sammenslutninger deraf og brancheorganisationer ved under visse omstændigheder at tillade medlemsstaterne at udvide visse regler for sådanne organisationer til at gælde aktører, der ikke er medlemmer, viste sig at være effektive og burde harmoniseres, strømlines og udvides til at gælde for alle sektorer.
- 60 Det skal i denne forbindelse fremhæves, at en sådan udvidelse i henhold til artikel 164, stk. 1, i forordning nr. 1308/2013 ikke er obligatorisk, men blot udgør en mulighed for den pågældende medlemsstat, som selvstændigt vurderer, om denne udvidelse er hensigtsmæssig.
- 61 For så vidt angår udøvelsen af denne mulighed og med henblik på at sikre, at en sådan udøvelse bidrager til virkeliggørelsen af de formål, der er nævnt i denne doms præmis 59, bestemmes det imidlertid i artikel 164, stk. 4, i forordning nr. 1308/2013, at det er udelukket at udvide sådanne regler til at omfatte aktører, som ikke er medlem af den organisation eller sammenslutning, inden for hvis rammer de er blevet vedtaget, såfremt reglerne er til skade for disse aktører, når de har nogen af de virkninger, der er nævnt i artikel 210, stk. 4, eller når de er uforenelige med gældende EU-lovgivning eller nationale regler.
- 62 Hvad i øvrigt angår de normer, der er vedtaget af UNECE, skal det bemærkes, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 543/2011, sammenholdt med artikel 76 i forordning nr. 1308/2013, foreskriver, at kravene i sidstnævnte bestemmelse betragtes som den generelle handelsnorm, som frugt og grøntsager, der ikke er omfattet af en særlig handelsnorm, skal være i overensstemmelse med, idet det dog fastsættes, at hvis indehaveren kan påvise, at produkterne er i overensstemmelse med de normer, der er vedtaget af UNECE, betragtes produkterne som værende i overensstemmelse med den generelle handelsnorm. Det følger heraf, at betragtningerne i denne doms præmis 55-61 gælder mutatis mutandis for de normer, der er vedtaget af UNECE.

63 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal spørgsmålet i sag C-501/22, spørgsmålene i sag C-502/22 og det første spørgsmål i henholdsvis sag C-503/22 og i sag C-504/22 besvares med, at artikel 164, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at en medlemsstat efter anmodning fra en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, der udøver sin virksomhed i et eller flere bestemte områder i denne medlemsstat og anses for at være repræsentativ for produktionen, afsætningen eller forarbejdningen af et givet produkt, kan gøre visse aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, som der er opnået enighed om i den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, bindende for andre aktører, der udøver virksomhed i disse bestemte områder, og som ikke er medlem af den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, når de regler, der er fastsat i de pågældende aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, og som vedrører et eller flere af de i denne artikels stk. 4, litra a) og c)-n), nævnte mål, er strengere end dem, der er fastsat i EU-reglerne eller i de normer, der er vedtaget af UNECE.

Det andet spørgsmål i sag C-503/22

64 Det andet spørgsmål i sag C-503/22 er kun stillet for det tilfælde, at svaret på det første spørgsmål i denne sag skulle være forskelligt, alt efter om der er tale om »afsætningsregler« som omhandlet i artikel 164, stk. 4, litra c), i forordning nr. 1308/2013 eller om »minimums[...]standarder for emballering og præsentation« som omhandlet i forordningens artikel 164, stk. 4, litra k).

65 Da dette ikke er tilfældet i den foreliggende sag, er det uforholdsmæssigt at besvare dette andet spørgsmål.

Sagsomkostninger

66 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

1) Artikel 164 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007

skal fortolkes således, at

fastsættelse ved aftale, vedtagelse eller samordnet praksis vedtaget inden for rammerne af en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation af høst- eller afsætningsdatoer for et landbrugsprodukt henhører under anvendelsen af denne artikel.

2) Artikel 164, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1308/2013

skal fortolkes således, at

en medlemsstat efter anmodning fra en anerkendt producentorganisation, en anerkendt sammenslutning af producentorganisationer eller en anerkendt brancheorganisation, der udøver sin virksomhed i et eller flere bestemte områder i denne medlemsstat og anses for at være repræsentativ for produktionen, afsætningen eller forarbejdningen af et givet produkt, kan gøre visse aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, som der er opnået enighed om i den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, bindende for andre aktører, der udøver virksomhed i disse bestemte områder, og som ikke er medlem af den pågældende producentorganisation, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisation, når de regler, der er fastsat i de pågældende aftaler, vedtagelser eller former for samordnet praksis, og som vedrører et eller flere af de i denne artikels stk. 4, litra a) og c)-n), nævnte mål, er strengere end dem, der er fastsat i EU-reglerne eller i de normer, der er vedtaget af De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (UNECE).

Underskrifter